

Nr 71.

Ankom till riksdagens kansli den 12 juni 1941 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disposition för visst ändamål av det för budgetåret 1941/42 anvisade förslagsanslaget till avlöningar vid statens veterinärbakteriologiska anstalt.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 30 maj 1941 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition nr 287, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att från den i avlöningsstaten för statens veterinärbakteriologiska anstalt upptagna anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, må tills vidare under budgetåret 1941/42 utgå ett arvode av 9,500 kronor till en vid anstalten anställd konsulent i svinsjukdomar.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet, i den mån redogörelse för densamma ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

I skrivelse den 19 mars 1938, nr 122, hemställde riksdagen i anledning av en inom riksdagen väckt motion, II: 145, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning om vidtagande av särskilda statliga åtgärder för utforskande, förebyggande och bekämpande av svinsjukdomar inom landet samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde giva anledning. Genom beslut den 6 maj 1938 uppdrog Kungl. Maj:t åt lantbruksstyrelsen och medicinalstyrelsen att gemensamt verkställa den av riksdagen begärda utredningen samt att med berörda utredning jämte det förslag, som därav kunde föranledas, inkomma till Kungl. Maj:t.

Under erinran härom ha *lantbruksstyrelsen* och *medicinalstyrelsen* i skrivelse den 30 april 1941 uttalat sig för att med hänsyn till rådande knapphet på animala födoämnen vissa åtgärder i angivna syfte vidtoges utan avvaktan å utredningens avslutande. Ämbetsverken ha därvid anfört i huvudsak följande.

De skadeverkningar, som svinsjukdomarna förorsaka landets jordbrukare, äro betydande. Under nu rådande förhållanden är det av alldeles särskild vikt att till det yttersta söka minska sjukdomsfrekvensen för att i görligaste mån förbättra livsmedelsförsörjningen. Med anledning härav har fråga uppkommit, huruvida icke omedelbara åtgärder borde vidtagas för att intensifiera bekämpandet av svinsjukdomarna.

Det är härvid att märka, att det i många fall är förenat med stora svårigheter att endast genom patologisk-anatomiska, bakteriologiska eller liknande laboratorieundersökningar fastställa anledningen till inom djurbesättningar inträffade sjukdomsfall och dödsfall. Ofta erfordras därför jämväl ingående kliniska undersökningar och utredningar rörande bland annat de hygieniska förhållandena och utfodringen av djuren i den besättning, där sjukdomen förekommer. Särskilt i fråga om svinsjukdomar är det för diagnostiken och den etiologiska utredningen av betydelse att verkställa undersökningar på platsen. Sjukdomar inom svinbesättningar hava nämligen ofta sin grund i bristande hygien och andra förhållanden, som endast kunna konstateras genom undersökning på vederbörande gård. Den ökade dödlighet bland smågrisar, som på sista tiden synes hava uppkommit, torde sålunda till stor del få tillskrivas de genom tidsförhållandena försämrade möjligheterna för rationell utfodring. Statens veterinärbakteriologiska anstalt, vilken är den statliga institution som det åligger att utföra undersökningar i berörda hänseende, saknar emellertid i allmänhet möjlighet att låta utföra utredningar av det slag, varom här är fråga, när anstalten icke äger tillgång till för sådant ändamål erforderlig personal. Anstalten söker visserligen i förekommande fall i görligaste mån införskaffa erforderliga uppgifter genom tjänsteveterinärerna men dessa sakna som regel erforderliga specialkunskaper för att på ett tillfredsställande sätt kunna verkställa utredningar i nu ifrågakommande hänseenden. Svinsjukdomarna äro nämligen i stor utsträckning förhållandevis outforskade och svåra att bedöma, och utan specialutbildning är det mången gång icke möjligt att utreda anledningen till inom en svinbesättning utbruten sjukdom. På grund av angivna omständigheter kan diagnostiken och den etiologiska undersökningen av svinsjukdomar i många fall icke bliva tillförlitlig, och det säger sig självt, att bekämpandet av sagda sjukdomar under sådana förhållanden måste bliva ineffektivt. Det är med hänsyn härtill icke förvånansvärt, att klagomål anföras över att veterinärbakteriologiska anstalten icke kunnat utröna anledningen till inom svinbesättningar utbrutna sjukdomar eller kunnat lämna anvisningar huru dessa på ett verksamt sätt skola bekämpas.

Såsom torde framgå av vad ämbetsverken anført försvåras bekämpandet av svinsjukdomarna för närvarande i hög grad av att statens veterinärbakteriologiska anstalt icke äger möjlighet att genom sakkunnig personal låta verkställa undersökningar på platser, där vissa svårare eller mera omfattande svinsjukdomar utbrutit. Enligt ämbetsverkens mening skulle bekämpandet av svinsjukdomarna i väsentlig mån underlättas, om en särskild befattningshavare med specialutbildning på ifrågakommande område kunde anställas för att verkställa utredningar av angivna art. Med hänsyn till den stora betydelse som en dylik befattningshavares verksamhet under nu rådande förhållanden skulle få för landet bör enligt styrelsernas uppfattning denna fråga omedelbart upptagas till prövning. Att redan nu förfoga över en befattningshavare för berörda ändamål synes ämbetsverken vara av synnerlig vikt även ur den synpunkten att så snart som möjligt få i gång utforskandet, förebyggandet och bekämpandet av svinsjukdomarna inom landet samt för insamlande och bearbetning av redan förefintligt undersöknings- och statistiskt material.

Beträffande de närmare detaljerna rörande den ifrågasatta befattningshavarens arbetsuppgifter och anställningsform ha ämbetsverken anført, att befattningen lämpligen syntes böra knytas till statens veterinärbakteriologiska anstalt såsom en särskild konsulentbefattning. Det skulle åligga befattnings-

havaren att på uppdrag av anstalten företaga tjänsteresor till de platser, på vilka utredningar rörande anledningen till uppkomsten av sjukdomar inom svinbesättningar kunde behöva företagas, samt att gå ämbetsverken tillhanda vid utredningar om svinsjukdomarna, och dessutom skulle befattningshavaren, då han icke vore på tjänsteresor, ha att arbeta inom veterinärbakteriologiska anstaltens diagnostiska avdelning bland annat i syfte att vinna ökad erfarenhet och fortsatt utbildning. Befattningen borde vara förenad med i huvudsak samma löneförmåner, som tillkomma den för kastsjukebekämpandet vid anstalten inrättade konsulentbefattningen, och borde i anslutning härtill förenas med ett arvode, ungefärligen motsvarande lön i lönegraden Eo 24, jämte rörligt tillägg och kristillägg.

Statskontoret har den 19 maj 1941 avgivit infortrat utlåtande över framställningen.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»I likhet med myndigheterna anser jag, att inrättandet vid statens veterinärbakteriologiska anstalt av en befattning såsom konsulent i svinsjukdomar skulle vara av värde för den särskilt under nuvarande förhållanden synnerligen angelägna intensifieringen av kampen mot dylika sjukdomar. Jag anser mig därför böra biträda myndigheternas förslag om inrättandet av en dylik befattning från och med budgetåret 1941/42. Befattningen torde böra förenas med ett arvode av 9,500 kronor för år, vilken utgift lämpligen bör bestridas från anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, under förslagsanslaget till Statens veterinärbakteriologiska anstalt: Avlöningar. Då nämnda anslagspost, ehuru för nästa budgetår upptagen förslagsvis, icke avsetts för detta ändamål, torde på sätt statskontoret anfört böra inhämtas riksdagens medgivande att anlita densamma för utanordnande av ifrågavarande arvode.»

Utskottet.

Jämväl utskottet finner det lämpligt, att — på sätt departementschefen förordat — vid statens veterinärbakteriologiska anstalt anställas en konsulent i svinsjukdomar. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att från den i avlöningsstaten för statens veterinärbakteriologiska anstalt upptagna anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, må tills vidare under budgetåret 1941/42 utgå ett arvode av 9,500 kronor till en vid anstalten anställd konsulent i svinsjukdomar.

Stockholm den 12 juni 1941.

På jordbruksutskottets vägnar:

ABEL ANDERSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Granath, Alfred Andersson, Jacob Hansson, Mannerskantz, Dahlström, Bondeson* och *Gottfrid Karlsson*; samt

från andra kammaren: herrar *Andersson* i Löbbo, *Andersson* i Tungelsta, *Gustafson* i Vimmerby, *Karlsson* i Munkedal, *Carlström*, *Janson* i Frändesta, *Andersson* i Hyssna och *Jonsson* i Fjäle.
